

ВІД АВТОРА

Цей текст — не тільки про час (лютий — березень 2022 року, перші два тижні Великої загарбницької війни Росії проти України), місце й містечко (Гостомель, двадцять кілометрів від Києва), звірства російської армії та знищення найбільшого вантажного літака у світі Ан-225 «Мрія».

Йдеться про прагнення людини серед пекла війни виконувати до самого кінця свій обов'язок. Навіть якщо людина не досить фізично сильна, не має навичок поводження з вогнепальною зброєю, навіть якщо вдягнута в джинси, а не камуфляж. Бо кожна людина, доки залишається людиною, веде свою природну війну (можливо, непомітну для стороннього ока) проти зла й намагається протиставити нелюдській жорстокості й насильству те, що має у своєму арсеналі: допомогу ближньому, співчуття, родинний обов'язок. Усе це також зброя, якою перемагають зло.

Точніше сказати, антизброя.

Текст побудовано на реальній історії, проте автор свідомо змінив прикмети локації, імена та деякі деталі,

тож просить не прив'язувати описані події до конкретних осіб. Таких жахливих історій, на жаль, сталося тисячі на території окупованої України в лютому—квітні 2022 року й пізніше. Стаються вони й досі.

Можна знищити навіть найбільший літак у світі.
Але неможливо знищити мрію людини.

* * *

«У гух-х-х, угух-х-х, угух-х-х», — відлунює у відчинену квартиру. Гухкає зовсім близько. Характерні гучні розкати не переплутати: не грім, не військові навчання, не вибухи газових балонів.

Ден вдивляється в густу темряву. Він певен, що здатен зберігати розум холодним. Він знає, як діяти. Він очікував на війну; він готувався.

Звідки ж тоді ця підступна нудота? Непереборне бажання вимкнути реальність, наче телевізор, одним натисканням кнопки?

Заціпеніти.

Іде на кухню, ставить на плиту чайник. За хвилину вода закипає. Звично заварює чай із лимоном і прикурює сигарету. Випускає дим у квартиру. «Напевне, так спрацьовує захисний механізм нервової системи, — зважає свій стан, наче канатоходець, який зупиняється на мить над прірвою. — Заклякає ящіркою перед смертельною небезпекою».

З темряви квартири випливає сонна дружина.

— Щось гупає?

— Почалося.

Мовчання.

Діна йде в коридор, де вкотре ретельно перекладає в давно зібраних валізах одяг, ліки й харчі.

Світає.

З висоти дванадцятого поверху відкривається апокаліптичний краєвид: обрієм від краю до краю здійснюються важкі стовпи чорного диму; небо над лісом вкрито смугами — інверсійними слідами крилатих ракет, що пролетіли з півночі на Київ.

Гучний рев реактивного літака розриває простір і змушує стіни багатоповерхівки вібрувати, наче стародавню пралку в режимі відтискання білизни.

Світ за вікном теж дрижить і хитається, наче сам Люцифер крокує їхнім містечком. І там, де він ступає, спалахує стовпами вогонь і здійснюється попіл.

Стрічка новин заповнюють повідомлення про перші руйнівні наслідки повномасштабного російського вторгнення. Київ, Львів, Маріуполь, інші міста та містечка атакували з повітря та по землі майже водночас.

— Їдемо? — Ден перериває мовчанку.

Діна не відповідає.

Час летить стрімко, наче поспішає за ракетами.

Знову нестерпний чимраз більший диявольський звук винищувача над дахом. Притискає до підлоги, вселяє тваринний жах. Будинок наче витанцьовує. Здається, іще мить — і розпадеться на цеглини.

З боку аеродрому хижо випірнає рівномірне, схоже на стрекотіння швейної машинки, невблаганно-обвальне таракотіння гелікоптерів. Багато. Як їх там багато! Десятки. Кружляють самовпевненим хижим хороводом, настирливо б'ють НАРами в одну точку, звідки клубочиться величезний чорний стовп диму.

Кружляють. Нахабно. Низько. Довго.

Дена знову нудить. Не від страху. Не від НАРів і вибухів. Від усвідомлення, що кожен постріл забирає життя. «Як сталося, що російські “вертушки” так по-хамськи, так методично-неквапливо розстрілюють аеродром? Так неспішно-холоднокровно вбивають... просто з відстані витягнутої руки? Де наші підрозділи охорони аеродрому? Де американські “стінгери”, появі яких ми так раділи? Де наші “стугни”, якими ми так пишалися?» — запитання множаться, і у риторичній множині губляться в сигаретному диму й невизначеності.

Одна з хороводу «вертушок» завалюється на бік і різко йде вниз. Підніметься? Немає. Невже збили?! Так!!!

Бій наближається. Зовсім поряд під супровід частих потужних вибухів із-за лісу один за одним постають стовпи чорного та білого диму. Повітря просякнуте запахом гару. Бій триває майже без автоматних черг, лише нескінченні вибухи-вибухи то там, то там; слідом

густі розкати боєкомплектів із підбитої бронетехніки — і знову густі високі хмари диму. Тепер звуки бою по «Варшавці» швидко віддаляються в бік Києва. «Невже прорвалися!?» — думка, що за пів години ворог може дістатися до столиці, знову запускає підступних метеликів у низ живота.

На моніторі комп'ютера відкрито з десяток новинних сайтів і чатів. Новин багато, але практичної користі від них жодної. Що робити? Чи варто їхати, чи потрібно почекати?

Ден думає, що в разі смерті людині ж, напевне, байдуже, що відбувається далі. Що про неї говоритимуть, кому дістануться речі, автомобіль, квартира. Чи пам'ятатимуть про неї. Усе матеріальне та нематеріальне втрачає вагу й ціну, щойно людина помирає. Зникають, гаснуть разом зі свідомістю думки та мрії. Немає людини — немає бажань. Утім, безліч людей свідомо чи підсвідомо намагаються чинити так, щоб після смерті про них згадували з любов'ю. Навіщо? Який у цьому сенс? Хіба не байдуже до майбутнього, коли тебе немає?

Страх помалу поступається місцем холодній порожнечі.

Нарешті настає тиша — така довга, неприємна, чужа тиша, наче з інших світів.